

En bærekraftig verden

Taler

Erna Solberg

Dato

1 januar 2020

Sted

NRK og TV2

Omstendigheter

Nyttårstale

- 1 Verden rundt ligger det mange nyttårsbarn og sover trygt i sin mors armer.

Den nyfødte vet lite om den verden han eller hun er født inn i.

- 5 Her hjemme har mange unge det siste året vist sterk bekymring for klimaet.
Med god grunn.

En nybakt mor i Malawi og klimaengasjert norsk ungdom har ulike drømmer
for fremtiden.

10

Men også mye felles.

De drømmer om frihet og trygghet.

- 15 Om muligheten til å bruke sine evner i utdanning og arbeid.

Om et rent miljø og et trygt klima.

Om det vi kaller en bærekraftig verden.

20

For noen år siden diskuterte alle verdens land hva som skal til for at disse
drømmene skal gå i oppfyllelse.

Svaret ble FNs bærekraftmål.

25

Målene ble vedtatt i 2015.

Og vi skal nå dem innen 2030.

30

Mange tror kanskje at bærekraftmålene er viktige bare for utviklingsland. Det stemmer ikke.

Men de mest prekære utfordringene vil være forskjellige.

35

I noen land er målet innen utdanning at alle barn skal få gå på skole. Her hjemme er hovedutfordringen å få flere ungdommer til å fullføre videregående opplæring.

40

Mange mål er like viktige for oss alle. Fordi vi puster inn den samme luften, og fisker i det samme havet.

2020 blir et viktig år for bærekraftmålene.

45

Vi skal oppsummere hvor vi står etter de første fem årene.

Og det er året Paris-avtalen mot klimaendringer starter å gjelde.

Vi vet i dag nok til å slå fast at menneskeskapte klimaendringer er farlige.

50

De kan skade verdens evne til å produsere mat.

Stigende havnivå vil true mange land.

55

I Norge kan mer uvær, flom og skred gå ut over liv og helse.

Raset i Jølster i sommer er et tragisk eksempel på hvor alvorlig dette kan være.

Vi hører ofte at Norge ikke gjør noe for klimaet.

60

Det er feil.

Norge har ført en stadig strengere klimapolitikk siden CO2-avgiften ble innført for nesten 30 år siden.

65

Utslippene er nesten like store i dag som de var i 1990.

Selv om vi har blitt mer enn én million flere nordmenn.

70

Og selv om det har vært en formidabel økonomisk vekst.

Men fremover må utslippene reduseres kraftig.

75 Virkemidlene vi allerede har innført vil kutte utslippene med mer enn 13 prosent.

Men heller ikke det er nok.

80 Vi har lovet å kutte utslippene med 45 prosent.

Fra 2021 vil vi lage et utslippsbudsjett.

Hvert år vil rammen for hva vi kan slippe ut bli mindre.

85

Dette vil kreve mye av oss.

Og jeg vet at det bekymrer mange.

90 De som er avhengig av bil lurер på hvordan de skal komme seg på jobb.

Særlig de som bor i distriktene hvor det fortsatt er langt mellom ladestasjonene.

95 For regjeringen er det viktig å føre en politikk som gjør at hverdagen henger sammen.

Mange er bekymret for arbeidsplassen sin.

Jeg kan ikke love at alt skal bli som før.

100

Tvert imot er det viktigere enn noensinne at vi klarer å omstille oss.

Endringene skaper også nye muligheter og nye jobber.

105 For eksempel innen grønne skip og ferger, hvor Norge ligger langt fremme.

Mange stiller spørsmål ved olje- og gassnæringen.

110 Selv om verden når klimamålene, vil det være behov for olje og gass.

Derfor bør vi ikke avvikle en næring som sysselsetter mange tusen, og som bidrar til å finansiere velferden vår.

115 Men næringen må forberede seg på lavere etterspørsel når klimapolitikken blir strengere.

Og den må også selv kutte utslipp.

120 Derfor er det gledelig at det nye store oljefeltet, Johan Sverdrup, produserer nesten helt uten utslipp av klimagasser.

Her er gasskraftverk erstattet med strøm fra land.

125 Jeg håper vi får se mer av det fra næringen fremover.

Også olje- og gassnæringen må ta i bruk ny teknologi fremover for å nå klimamålene.

130 Velger vi dyre og dårlige symboltiltak, blir det vanskeligere å nå klimamålene og det går utover velferden.

Velger vi de gode og effektive tiltakene, kan vi kutte utslipp raskere samtidig som vi har penger igjen til å satse på kunnskap i skolen og behandle flere i
135 helsetjenesten.

Vi må velge løsninger som fordeler byrdene rettferdig. Som gir folk mulighet til å omstille seg.

140 I tillegg kan vi alle bidra.

Når bilen skal byttes ut, kan vi velge en mer klimavennlig bil.

Hvis kollektiv, sykkel eller gange er et alternativ, kan vi velge det.

Hver for seg betyr det kanskje ikke så mye, men husk at det er summen av alle de små valgene som avgjør.

150 Det samme gjelder for å ta vare på livet i havet.

I Norge henter vi store verdier fra havet.

Mange jobber og store inntekter til fellesskapet er avhengig av rene hav.

155

Ni år gamle Iben Ekholdt fra Nittedal skrev til meg fordi hun syntes synd på hval, fisk og andre dyr som lider fordi de får i seg plast.

Jeg vil sende oppfordringen fra Iben videre: Vi må alle plukke opp bosset vårt.

160

Hver vår plukker barn, unge og frivillige plast på strender og holmer.

Hvis vi alle blir flinkere til å ikke kaste plast i havet, så blir det mindre behov for å rydde opp.

165

Og en mindre trussel mot livet i havet.

Vi skal gjøre vår del for å nå bærekraftmålet rent hav.

170 Vi kaller jorda for den blå planeten. På samme måte som klimaet, binder havene alle mennesker på jorda sammen til én felles fremtid.

Derfor tar Norge viktig initiativ internasjonalt for bærekraftig bruk av havet over hele verden.

175

Norges rikdom setter oss i stand til å hjelpe andre land med å nå sine bærekraftmål.

Regjeringen har særlig prioritert at jenter verden over skal få utdanning.

180

Heldigvis går det fremover.

I hele verden er det nå nesten like mange jenter som gutter som går i

185 barneskolen.

Men på ungdomsskolen faller flere jenter fra.

Oppgaver i hjemmet går foran, bare fordi de er jenter.

190

Det er både urettferdig og skadelig.

God utdanning for jenter løfter landenes økonomi og forebygger
barneekteskap.

195

Derfor vil jenters utdanning være en norsk prioritet i årene fremover.

Noe av det som rammer barns skolegang hardest, er krig og konflikt.

200 I Syria har nesten en generasjon barn mistet muligheten til å gå på skole.

Norge vil fremover gjøre mer for barns skolegang i konfliktområder.

205 I høst møtte jeg norske soldater i Irak. Noen uker senere måtte de ta dekning i
leiren på grunn av rakettangrep.

Det er en påminnelse om den risiko som norske soldater og hjelpearbeidere i
utlandet tar.

210 For å skape en bedre verden.

For at alle barn skal kunne gå på skolen.

215 Til alle som i Norges tjeneste må tilbringe høytiden borte fra sine kjære, vil jeg
hilse og takke for den innsatsen dere gjør på vegne av oss alle.

Bærekraftmålene gir oss noe å strekke oss etter her hjemme også.

220 Blant områdene regjeringen har pekt ut, er frafall i skolen, psykisk helse og
barnefattigdom.

Målet er å skape et samfunn med muligheter for alle.

225 Lykkes vi, blir det mindre sosial ulikhet og færre som opplever å stå utenfor.

Det jobber vi for.

Fra nyttår må derfor alle kommuner ha psykolog.

230

Vi øker barnetrygden.

Flere fullfører videregående opplæring. Nå gjennomfører tre av fire.

235 Vi er på rett vei, men ikke i mål.

Første juledag mottok vi den triste nyheten om at Ari Behn hadde tatt sitt eget liv.

240 Norge mistet en nyskapende kunstner og forfatter. Familie og etterlatte mistet et kjært familiemedlem og en god venn.

Jeg sender mine varmeste tanker til alle de som har mistet en av sine kjære det siste året.

245

I september inviterte jeg til Åpent hus for å markere verdensdagen for forebygging av selvmord.

674 personer tok livet sitt i 2018.

250

Det er 674 for mange.

De hadde 674 ulike grunner.

255 Uansett må vi jobbe for å få tallet ned.

Åpenhet, å tørre å snakke om følelser, er viktig.

To som deltok på Åpent hus var Andrea Bratt Mæhlum og Anna Uvizjeva.

260

De kjente hverandre ikke fra før, men har holdt kontakten etterpå.

Deres oppfordring er å gi hverandre tid til å prate. Tid til å bry seg.

265

Det er en fin oppfordring, som jeg vil formidle videre til alle i kveld.

I mange land får flere unge psykiske helseutfordringer. Det øker særlig blant jenter.

270

Vi vet ikke hvorfor.

Regjeringen vil derfor ta et initiativ for å kartlegge årsakene. Da kan vi også komme nærmere løsninger som virker.

275

Men vi vet én ting. Det å bry oss om hverandre er alltid viktig.

Noen som bryr seg om alle, er vår kjære konge og dronning.

280

Sammen med resten av kongefamilien gjør de en formidabel innsats.

For norsk næringsliv i utlandet.

For å inkludere alle i vårt samfunn.

285

For miljø og klima, som også nye generasjoner kongelige er så opptatt av.

Jeg vil takke Hans Majestet Kongen og resten av kongefamilien for alt de gjør for Norge.

290

For mange er kongefamilien noe av det som binder oss sammen.

På tvers av politiske syn, religion, alder og hvor vi kommer fra.

295

Den tillit vi har til hverandre, er også viktig.

Tillit til at vi vil hverandre vel. At vi alle gjør vårt beste. At vi bidrar hvis vi kan.

Denne høsten har den såkalte NAV-saken gjort at mange stiller spørsmål ved tilliten til det offentlige.

300

Det forstår jeg.

305 Det er i ettertid vanskelig å forstå at en så alvorlig feil kunnet skje over så lang tid og ramme så mange mennesker.

På vegne av regjeringen, vil jeg beklage overfor de som er rammet.

310 Vi gjør nå alt vi kan for å rette opp i uretten som er begått.

Saken skal granskes grundig, for å lære av den.

Vi må unngå at noe slikt skjer igjen.

315

Tilliten til at det offentlige og domstolene tolker lover og regler riktig, er grunnleggende for vårt samfunn.

Fremover må vi jobbe hardt for å gjøre oss fortjent til den tilliten på ny.

320

Både Norge og verden står overfor mange og store utfordringer.

Bærekraftmålene er svaret på mange av dem.

325 I mediene hører vi mest om det som går dårlig i verden.

Det er lett å tenke at problemene er nesten uoverkommelige.

Men på mange områder går det rett vei.

330

Færre lever i ekstrem fattigdom.

Flere mødre og nyfødte overlever.

335 Norske utslipp av klimagasser går ned.

Flere fullfører skolen.

Mye gjenstår også.

Bærekraftmålene er veldig ambisiøse.

Men de gir hele verden en felles retning.

345

Stadig flere bedrifter bruker målene i sitt arbeid.

Universiteter og skoler gjør det samme.

350

Og frivillige organisasjoner var blant de første.

Om ti år skal dagens nyttårsbarn kunne se at vi har nådd målene våre.

Vi har en lang vei foran oss.

355

Men når vi vet hvor vi skal, er det bare å legge i vei. Alle kan gjøre litt. Sammen skal vi klare det.

Godt nytt år!

360

Kilde

www.regjeringen.no

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/en-baerekraftig-verden>

365

370

375